

Основни теми:

- » Краткосрочна бизнес статистика
- » Пазар на труда и доходи
- » Инфлация
- » Външен сектор
- » Финансов сектор
- » Бюджетен сектор
- » Табл. Основни икономически индикатори

Акценти

Според експресните оценки на НСИ, **през третото тримесечие на 2018 г. БВП нарасна с 3% на годишна база по сезонно изгладени данни**. Растежът бе движен от повишение на крайното потребление с 6.9% и инвестициите в основен капитал с 6.2%. Същевременно, износет се понижи с 3.2%, докато растежът на вноса достигна 5.1%.

Краткосрочната бизнес статистика отчете по-слабо представяне през септември, като производството в промишлеността и строителството се понижиха спрямо същия месец на предходната година, а растежът на търговията на дребно се забави. Същевременно, оборотът в промишлеността се ускори, подкрепен от продажбите на вътрешния и международния пазар.

Индикаторът за бизнес климата се понижи през октомври, породил по-неблагоприятни очаквания за бизнес състоянието на предприятията в промишлеността, търговията на дребно и услугите, но остана над дългосрочната средна.

Коефициентът на безработица продължи да се понижава и през трето тримесечие, достигайки 5%, най-ниската стойност от края на 2008 г. **Номиналният и реалният растеж** на заплатите се забави съответно до 7.6 и 3.9%. През октомври **регистрираната безрабо-**

тица се повиши минимално до 5.9%, но остана с 0.8 пр.п. по-ниска в сравнение със същия месец на 2017 г.

През октомври **потребителските цени**, измерени чрез ХИПЦ, се повишиха с 0.2% спрямо септември, водени основно от по-високите цени на неенергийните нехранителни промишлени стоки и енергийните стоки. **Годишният темп на инфлация** остана непроменен от 3.6%, като по-слабият растеж на цените на услугите имаше задържащ ефект върху темпа на базисната инфлация и тя се понижи до 2.5% на годишна база.

Излишъкът по **текущата сметка** през август подпомогна нарастването на общия баланс за осемте месеца на 2018 г. до 3.6% от прогнозния БВП. Към края на август отношението на **брутния външен дълг** към БВП достигна 61.1%.

Кредитът към частния сектор нарасна със 7.4% на годишна база през септември. **Среднопретегленият лихвен процент по кредити за нефинансови предприятия** се повиши с 53 б.т., докато цената на потребителските и жилищните кредити се понижи спрямо предходния месец. **Среднопретегленият лихвен процент по депозитите** също се понижи.

През първите девет месеца на 2018 г. **бюджетното салдо** по Консолидираната фискална програма бе положително, като достигна 2.7 млрд. лв. (2.5% от прогнозния БВП). Излишъкът бе формиран от превъзвешение на приходите над разходите по националния бюджет. ■

КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА

Растежът на оборота на промишлените предприятия се ускори до 3.8% през септември спрямо същия период на предходната година, при нарастване от 2.4% през август (граф. 1). Както продажбите за вътрешния, така и за външния пазар допринесоха за повишението. Оборътът за вътрешния пазар продължи да бъде водещ за растежа на промишлените продажби, нараствайки с 4.9%. Основен принос за отчетеното повишение на продажбите за вътрешния пазар имаше производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия, подкрепено от по-високите цени на производител на вътрешния пазар за тази група. За същия период растежът на оборота за външния пазар достигна 3.3%, движени от нарастването на производството на химически продукти и производство на основни метали.

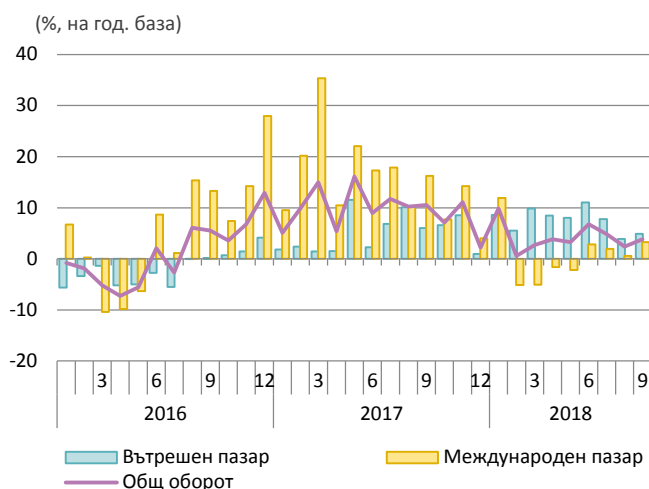
Същевременно, промишленото производство се понижи с 2.3% през септември спрямо същия период на предходната година в сравнение с годишен растеж от 1.7% през август. Неблагоприятното развитие при производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване, което е ориентирано предимно за износ, имаше основен принос за намалението.

Индексът на строителната продукция също следваше низходяща динамика, отчитайки спад от 6.1% спрямо септември 2017 г (граф. 2). Както сградното, така и гражданското строителство допринесоха за понижението със спадове от съответно 7.4% и 4.4%.

Растежът при продажбите на дребно достигна 3.6% през септември, при годишен ръст от 5.2% през август. Търговията на дребно на лекарства, медицински и ортопедични стоки и продажбите на храни, напитки и тютюневи изделия продължиха да отчитат най-високи растежи от 12% и 7.2%. В същото време, търговията на дребно с автомобилни горива и търговията с компютри, периферни устройства за тях и програмни продукти следваше низходяща динамика и се понижи съответно с 5% и 2.3%.

През октомври общият показател за бизнес климата се понижи с 1.9 пункта (граф. 3). Оценките в промишлеността, търговията на дребно и услугите се влошиха, основно поради по-неблагоприятните очаквания на предприемачите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Индикаторът за бизнес климата в строителството се повиши в резултат на по-добри оценки за текущото бизнес състояние на предприятията, но очакванията на предприемачите за осигуреността с нови поръчки през следващите шест месеца се влошават.

Граф. 1: Оборот в промишлеността

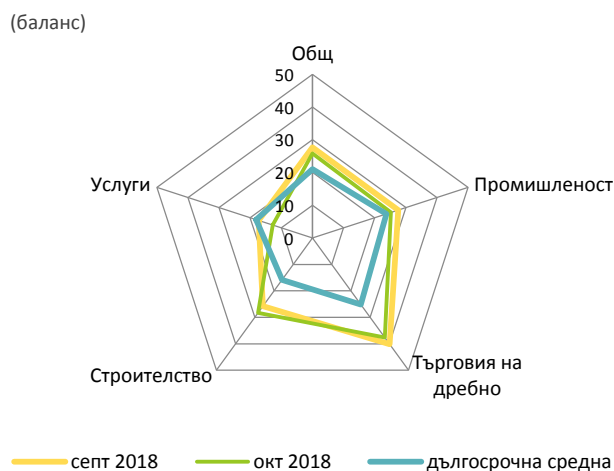
Източник: НСИ

Граф. 2: Индекс на строителната продукция

Източник: НСИ

Граф. 3: Бизнес климат по сектори

Източник: НСИ

ПАЗАР НА ТРУДА И ДОХОДИ

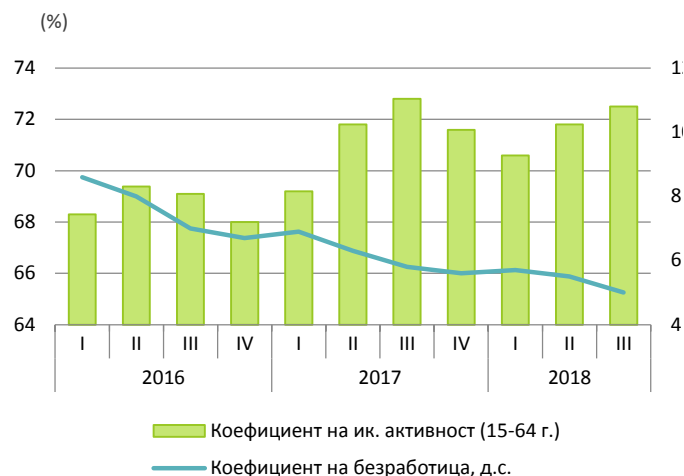
През третото тримесечие на 2018 г. динамиката на пазара на труда продължи да отслабва. **Коефициентът на безработица** се понижи с нови 0.8 пр.п. на годишна база и достигна 5% (по данни от НРС) - най-ниската стойност на показателя от края на 2008 г (граф. 4). Намалението не беше свързано с увеличение на заетостта, тъй като тя също се понижи с 0.6% (за възрастовата група 15+, по данни от НРС), а бе резултат от понижението на работната сила. Последното бе обусловено от спада при икономически активното население в трудоспособна възраст, за което допринесоха основно по-младите възрастови групи между 15 и 34 г., като намаление се наблюдаваше и при групата между 35 и 44 г. Под влияние на понижената икономическа активност в тези възрастови кохорти, общият **коефициент на участие в работната сила** се понижи с 0.3 пр.п. спрямо същото тримесечие на 2017 г. до 72.5%, но остана на една от исторически най-високите си стойности.

Намалението на безработицата през третото тримесечие беше съпроводено от продължаващо понижаване в коефициента на дълготрайна безработица до 3.1%. Делът на продължително безработните (над 1 г.) в общия брой безработни нарасна до 62.6%. Продължаващ спад отбеляза и групата на обезкуражените, които достигнаха 82.3 хил. души - значително под предкризисното равнище.

През октомври **регистрираната безработица** се повиши с 0.3 пр.п. до 5.9%, но остана с 0.8 пр.п. по-ниска на годишна база (граф. 5). Под влиянието на сезонни фактори, входящият поток безработни нарасна до 36.9 хил. души и неговата стойност надхвърли тази на изходящия поток от 27.2 хил. души. Въпреки това, изходящият поток безработни отбеляза слабо увеличение спрямо септември, като постъпилите на работа се увеличили с 2.5% до 18.7 хил. души. За последното допринесе най-вече увеличеният обхват на започналите работни по програми и мерки за насърчаване на заетостта, докато търсенето на труд на първичния трудов пазар обичайно за този период от годината се забави.

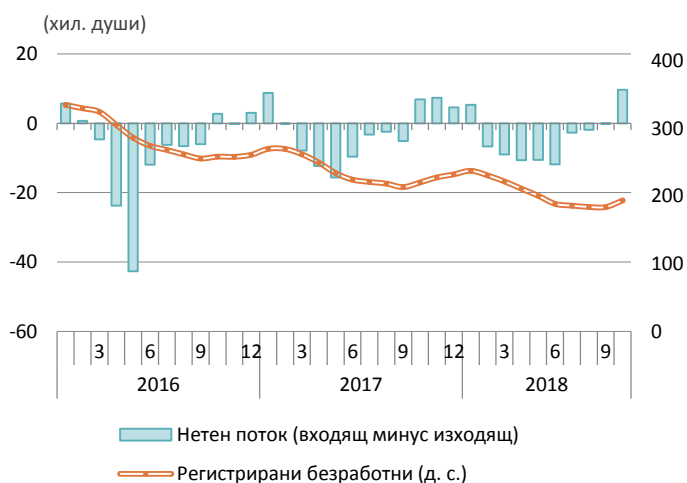
През третото тримесечие на 2018 г. броят на наетите лица¹ не се измени на годишна база и динамиката на показателя се характеризираше със забавяне спрямо отчетения през първото полугодие средногодишен темп на растеж от 1.2%. Водещ негативен принос имаха услугите и селското стопанство, докато спадът на наетите в преработващата промишленост бе минимален (0.1%). За разлика от тях, най-голямо увеличение

Граф. 4: Коефициенти на икономическа активност и на безработица

Източник: НСИ

Граф. 5: Нетен поток и брой безработни

Източник: АЗ

¹ Списъчен брой към края на месеца въз основа на Краткосрочна статистика за заетостта и разходите за труд

на наетите имаше в *строителството* и в отрасли с по-висока производителност като *създаване и разпространение на информация и творчески продукти* (с темп от съответно 5% и 4.9%).

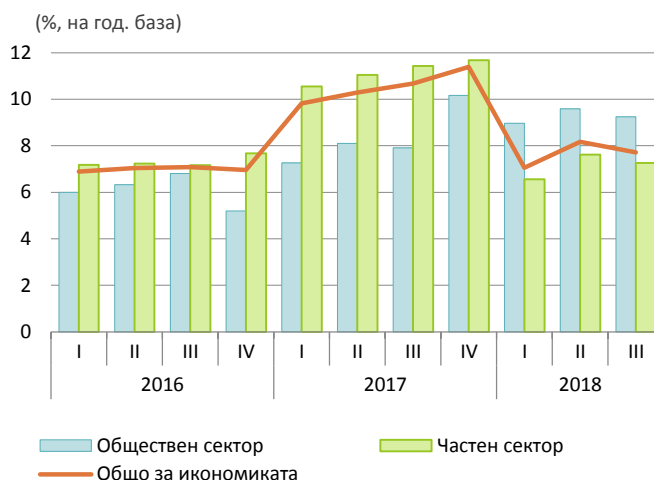
Текущата динамика на наетите лица беше съчетана с по-нисък номинален темп на нарастване на средната работна заплата, възлизаш на 7.7% спрямо съответното тримесечие на 2017 г. В условията на повишение на потребителските цени през третото тримесечие на 2018 г. **реалният растеж на заплатите**, дефлирани с ХИПЦ, също се забави до 3.9% спрямо 5.7% през второто тримесечие и 9.7% през аналогичния период на предходната година.

Динамиката на наетите лица по икономически дейности показва значително забавяне на растежа на заплатите в *хотели и ресторанти* (от 8.3% през второто до 3.6% през третото тримесечие), а в *операции с недвижими имоти* нивото на показателя продължи да се понижава, макар и със забавен темп (-6.4% спрямо -11.4%). Растежът на заплатите в промишлеността остана висок, но се понижи до 8.7%. Най-значителен растеж на доходите се наблюдаваше в дейностите с повишено търсене на труд в т.ч. *създаване и разпространение на информация и творчески продукти и строителство* (съответно 18.9% и 14.1%). Отбелязаното забавяне в динамиката на доходите (граф. 6) се дължеше на частния сектор (7.3%). В публичния сектор средната заплата продължи да нараства с висок темп от 9.2%, обусловен от заложените по-високи разходи за труд в приоритетни области в т.ч. *образование*.

ИНФЛАЦИЯ

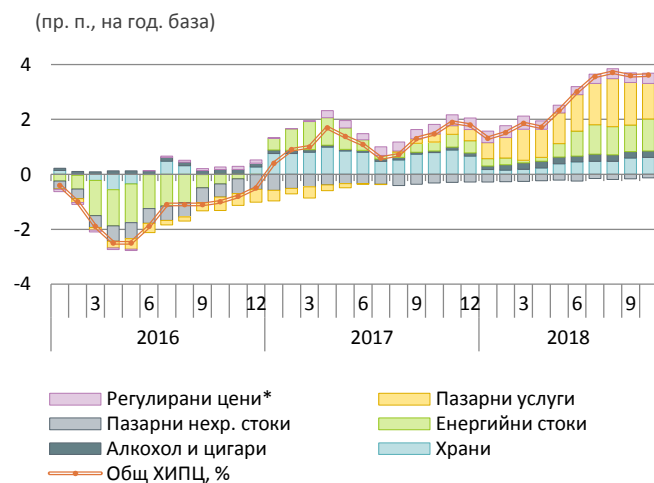
Потребителските цени, измерени чрез ХИПЦ, нараснаха с 0.2% през октомври, водени от по-високи цени на неенергийните нехранителни промишлени стоки и енергийните стоки, и въпреки понижението на цените на пазарните услуги. Месечно увеличение на цените на обувките (с 8.6%) и облеклото (със 7%) доведе до поскъпване на неенергийните нехранителни промишлени стоки средно с 1.3%. Значителното повишение на цените на суровия петрол през август и септември продължи да влияе на цените на течните горива в страната и те нараснаха с 3.3% през месеца. Положителен принос към общия индекс имаха и административните цени. Комисията за енергийно и водно регулиране наложи по-високи цени на топлоенергията и снабдяването с газ, в сила от 1 октомври, в следствие на което цените за потребителите се увеличиха съответно с 3% и 8.4%. Поевтиняване с 31.9% на международните полети и с 6.3% на услугите по настаняване спомогнаха за понижението на средната цена на пазар-

Граф.6: Номинален растеж на работната заплата по икономически сектори

Източник: НСИ, МФ

Граф. 7: Приноси към изменението на ХИПЦ

*Индексът на регулираните цени се изчислява чрез претегляне на съответните елементарни агрегати.

Източник: НСИ, МФ

ните услуги с 1.8%, като това беше и единственият основен компонент на ХИПЦ с отрицателен принос през октомври.

Годишният темп на инфлация остана без промяна от предходния месец на ниво 3.6% (граф. 7). Инфлацията при енергийните стоки се ускори до 15.2% на годишна база благодарение на месечното повишение на цените им. Нарастването на цените на пазарните услуги се забави до 5.2% годишно от 6.3% месец по-рано. Послабият растеж на цените на услугите имаше задържащ ефект върху темпа на базисната инфлация², който леко се понижи до 2.5% през октомври при 2.6% през септември.

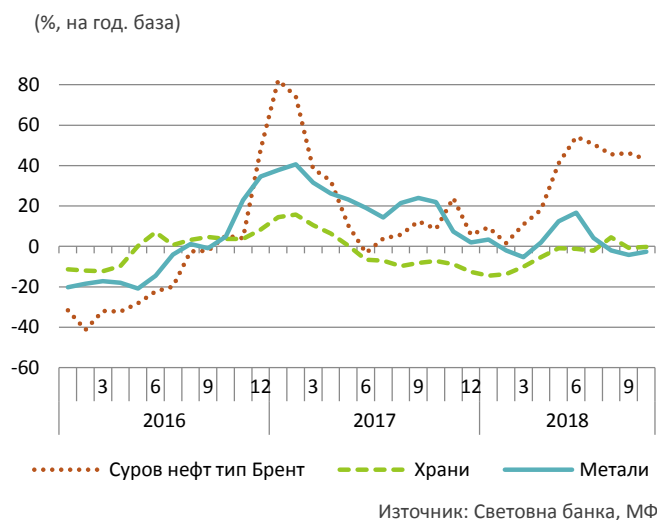
Годишното поскъпване на суровия петрол тип „Брент“ се забави през октомври до 43%. Цените на неенергийните суровини на международните пазари се понижиха, като храните и металите поевтиняха съответно с 0.3% и 2.6% спрямо аналогичния месец на предходната година (граф 9.)

ВЪНШЕН СЕКТОР

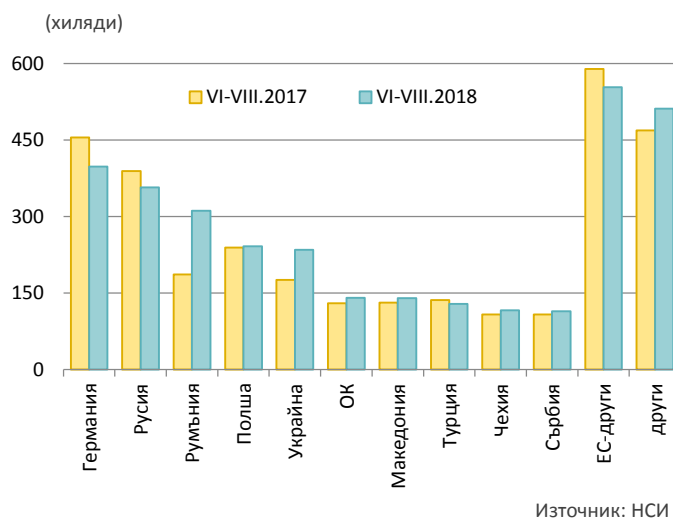
Излишъкът по **текущата сметка** се повиши и през август, достигайки 1.1 млрд. евро. Подобриенето спрямо предходния месец с 14.9% се дължеше на благоприятно изменение в баланса в търговията със стоки и услуги. Въпреки че износът на стоки намаля с 1.9% в сравнение с предходния месец, вносът спадна по-бързо с 8.4%. Това доведе до свиване на търговския дефицит до 52.6 млн. евро, при 228 млн. евро през юли. Излишъкът при услугите също се подобри през август, увеличавайки се с 15.5%, което се дължеше на ръст на приходите от посещения на чужденци (с 6.5% спрямо предходния месец) и износ на транспортни услуги (4.5%), както и на спад на вноса с 12.6%, който бе движан от намалението на вноса на транспортни услуги (с 26.6%).

Приходите от посещения на чужденци са с основен принос за нарастването на излишъка по статията услуги през годината. По данни на НСИ броят на туристите, които са посетили България през активния летен сезон (юни-август), е нараснал с 4.1% спрямо съответния период на предходната година. Наблюдава се значително увеличение на туристите от Румъния (с 66.8%), Украйна (33.2%), Норвегия (31.7%), Израел (15.8%) и Гърция (15.5%). Същевременно броят на туристите от Дания, Белгия, Германия и Руската федерация намаля, съответно с 35.1%, 32.6%, 12.5% и 8.2%. В резултат на описаната динамика румънските туристи се изкачват до второ място след Германия по брой на посещенията-

Граф. 8: Международни цени на основни суровини в евро

Граф. 9: Пътувания на чужденци в България с цел туризъм по страни

² От общия индекс е изключено изменението в цените на енергийните стоки и непреработените храни

та от държавите от ЕС и до трето сред всички страни, следвайки Руската федерация. Общият брой на посещенията на туристи от ЕС се е увеличил с 3.1%, докато тези от държави извън ЕС с 5.4%. (граф. 9)

Положителната текуща сметка през август подкрепи нарастването на натрупания от началото на годината баланс и за осемте месеца на 2018 г. излишъкът достигна 3.6% от прогнозния БВП (2 млрд.евро). Салдото обаче остава под миналогодишното ниво, тъй като наблюдаваното нарастване на търговския дефицит изцяло компенсира подобриенето при услугите и доходните статии.

Брутният външен дълг възлезе на 33.8 млрд. евро в края на август, което представлява 61.1% от прогнозирания БВП. Равнището на дълга се увеличи с 111.6 млн. евро спрямо същия месец на предходната година главно поради по-високата външна задлъжнялост на банковия сектор (граф.10). По отношение на матуриретната структура, краткосрочният дълг достигна 14.7% от прогнозирания БВП, а дългосрочният дълг - 46.5%.

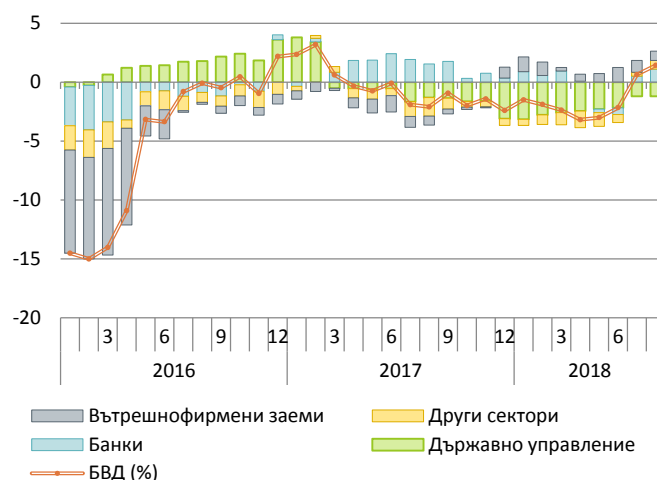
ФИНАНСОВ СЕКТОР

Международните валутни резерви достигнаха 24.5 млрд. евро в края на октомври, отчитайки спад от 1.6% спрямо предходния месец. Понижението беше вследствие на свиването на парите в обръщение, банковите резерви и депозита на правителството, съответно с 1.1%, 5.2% и 1%. Спрямо същия период на предходната година валутните резерви на БНБ отбелязаха нарастване с 8.5%. Основен положителен принос за това имаха сметките на други депозанти, с най-висок годишен растеж от 33.2%. Банковите резерви нараснаха с 23.9%, а парите в обращение - с 10.5% (граф. 11).

Темпът на нарастване на **кредита за частния сектор** се забави леко до 7.4% в края на септември, при 7.6% в края на август (граф. 13), вследствие на динамиката както на корпоративните, така и на кредитите за домакинствата. Годишният растеж на кредити за фирми се понижи до 4% от 4.2% месец по-рано, докато този на кредитите на домакинства бе 9.7%, при 10.2% в края на август. Растежът на потребителските кредити се запази непроменен от предходния месец, докато ръстът на годишна база на жилищните кредити се ускори до 9.9% спрямо 9.6% в края на август. Низходящата динамика на други кредити към домакинства се запази, като намалението бе 16.9% спрямо година по-рано. Отрицателният принос се дължеше на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, при която размерът на

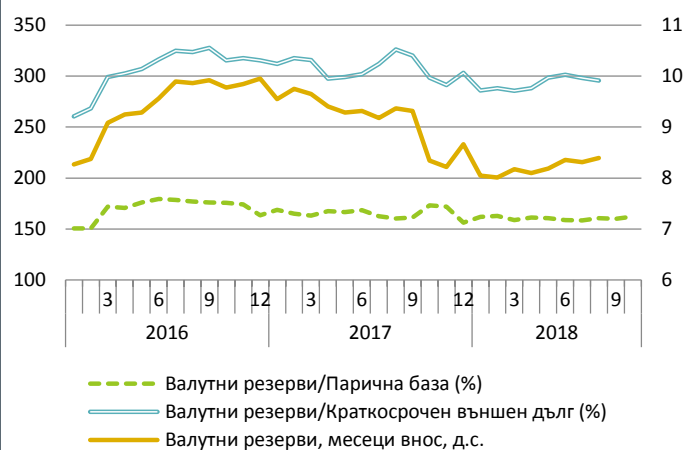
Граф. 10: Приноси към изменението на БВД

(пр.п., спрямо същия месец на предходната година)

Източник: БНБ

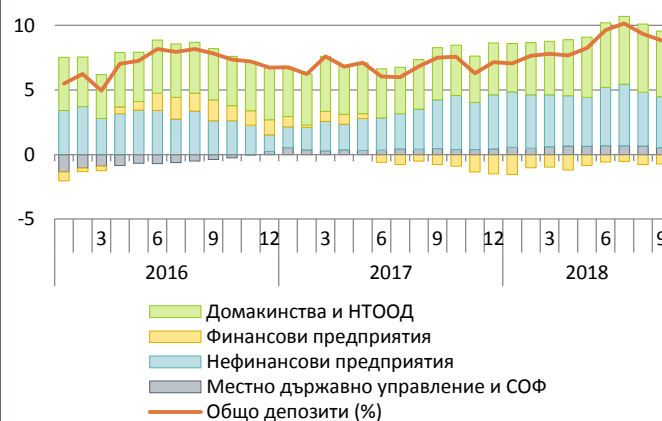
Граф. 11: Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Граф. 12: Приноси по сектори към растежа на депозитите, вкл. в МЗ

(пр.п., на год. база)

Източник: БНБ

извършени плащания от страна на правителството по вече отпуснати кредити надвиши обема на новите кредити. Размерът на **лошите и реструктурирани кредити** намалю с 5.5% спрямо същия месец на предходната година, като делът им в кредитите за нефинансови предприятия и домакинства се сви до 12.2% при 13.7% в края на септември 2017 г.

Претегленият лихвен процент по новоотпуснати кредити за нефинансови предприятия (таблица 1) се повиши с 53 б.т. през септември, частично компенсирани по-голямото понижение през август. Нарастването на лихвените проценти в този сегмент се наблюдаваше и при трите основни валути – лева, евро и щатски долар. Общият обем нови кредити за нефинансови предприятия през септември беше със 17.5% по-малко в съпоставка с края на август, но с 15.9% повече спрямо година по-рано. Средната цена по потребителски и жилищни кредити се понижи съответно с 9 и 7 б.т. спрямо края на предходния месец.

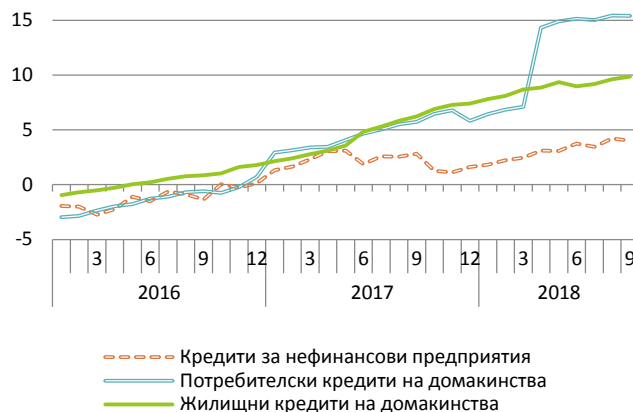
Претегленият лихвен процент по нови срочни депозити през септември се понижи с 5 б.т. поради пониската възвръщаемост на депозитите в евро и щатски долар (таблица 2). Претеглената цена по новите срочни депозити на домакинствата и нефинансовите предприятия се понижи съответно с 1 и 16 б.т. спрямо края на август. Общият обем нови срочни депозити през месеца беше 985 млн.лв., или с 8.2% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година.

БЮДЖЕТЕН СЕКТОР

По предварителни месечни данни за касовото изпълнение на бюджета, за девети пореден месец на 2018 г. **салдото по консолидираната фискална програма** остана положително и към септември възлезе на 2.7 млрд. лв. (2.5% от прогнозния БВП, при 2.4% от БВП година по-рано). Излишъкът бе формиран от превишение на приходите над разходите по националния бюджет, докато при европейските средства бе отчетен дефицит.

Общите **бюджетни постъпления** (приходи и помощи) възлязоха на 29.2 млрд. лв., като нивото им се повиши с 11.5% в сравнение със септември 2018 г. (граф. 15). Нарастването се дължи най-вече на по-високите с 9.8% данъчни приходи, включващи постъпленията от социално- и здравноосигурителни вноски (с ръст от 13.4%), както и от косвени данъци (7.3%). По компоненти на последните, приходите от ДДС, акцизи и мита нараснаха съответно с 8.2%, 5.1% и 24.4%, спрямо постъпленията за деветте месеца на 2017 г. При преките данъци отчетеното повишение за същия период бе в размер на 11.1%. При неданъчните постъпления и

Граф. 13: Кредит към частния сектор
(%, на год. база)

Източник: БНБ, МФ

Табл. 1: Среднопретеглени лихвени проценти за нефинансови предприятия и домакинства, %

	септември 2017	август 2018	септември 2018
Нефинансови предприятия	3.87	2.87	3.40
Потребителски кредити	8.02	8.85	8.76
Жилищни кредити	3.91	3.47	3.40

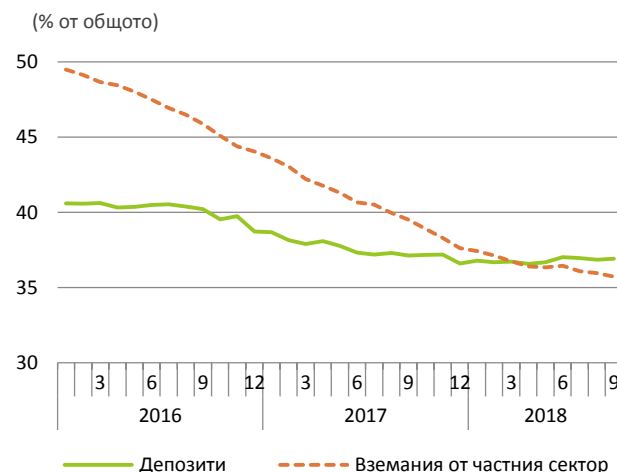
Източник: БНБ, МФ

Табл. 2: Среднопретеглени лихвени проценти по нови срочни депозити на нефинансови предприятия и домакинства, %

	септември 2017	август	септември 2017
лева	0.24	0.16	0.16
евро	0.36	0.20	0.17
щатски долари	0.33	0.65	0.46

Източник: БНБ, МФ

Граф. 14: Дял на депозитите и вземания от частния сектор във валута
(% от общото)

Източник: БНБ, МФ

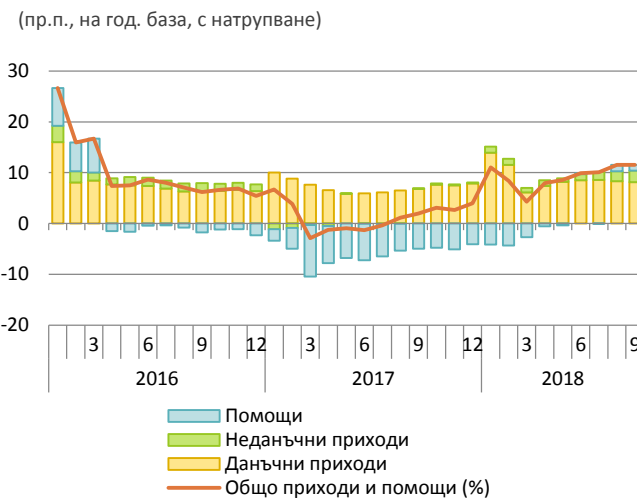
помощите също бяха отчетени значително по-високи нива, с нарастване от съответно 18.3% и 27.3%.

Общите **бюджетни разходи** останаха по-ниски от приходите, като към септември възлязоха на 26.5 млрд. лв. и нараснаха с 11.7% спрямо същия период на 2017 г. Най-съществен принос за повишението имаха нелихвените разходи, които включват плащанията за персонал (с растеж от 11.4%), текуща издръжка (8.1%) и субсидии (22.5%). Значителен принос имаха и капиталовите разходи, по-високи с 55.7%, както и социалните разходи, с ръст от 6.7% (граф. 16).

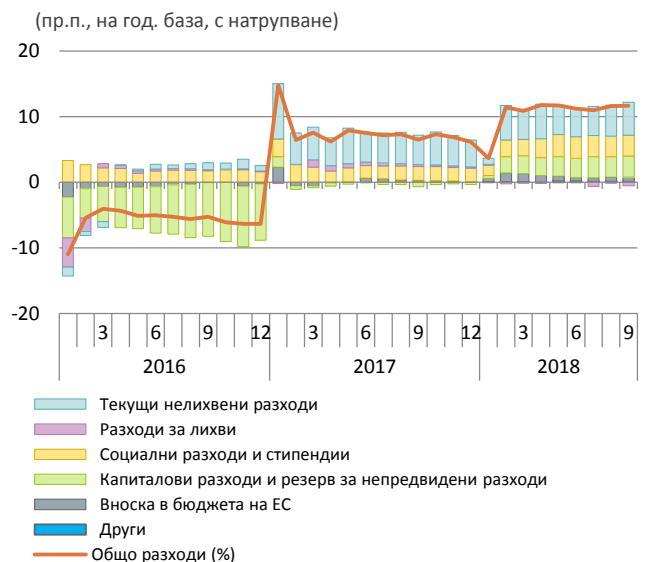
Фискалният резерв достигна 11.2 млрд. лв. към края на септември (10.4% от прогнозния БВП), в т.ч. 11 млрд. лв. средства по депозити и 0.2 млрд. лв. – вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др. Спрямо същия период на миналата година, резервът се понижи с 5.5%.

В края на септември **държавният дълг** (вкл. държавногарантиран) възлезе на 24.2 млрд. лв. (22.3% от прогнозния БВП, при 25.2% от БВП година по-рано). Вътрешният дълг намален до 5.2% от прогнозния БВП, при 6.4% за деветте месеца на предходната година. Съотношението на външния дълг към БВП се понижи до 15.4% от 16.8% през септември 2017 г. Размерът на държавногарантирания дълг бе 1.7% от прогнозния БВП, при 2% от БВП година по-рано.

Граф. 15: Приноси за растежа на общите приходи и помощи

Граф. 16: Приноси за растежа на общите разходи

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни							
		2015	2016	2017	IV'17	I'18	II'18	III'18	04'18	05'18	06'18	07'18	08'18	09'18	10'18	
— Брутен вътрешен продукт¹																
БВП	растеж, %	3.5	3.9	3.8	3.4	3.5	3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Потребление	растеж, %	3.8	3.3	4.3	4.7	6.1	7.7	-	-	-	-	-	-	-	-	
Брутообразуване в основен капитал	растеж, %	2.7	-6.6	3.2	5.6	10.9	7.0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Износ	растеж, %	5.7	8.1	5.8	3.9	1.1	-2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Внос	растеж, %	5.4	4.5	7.5	8.6	4.6	4.9	-	-	-	-	-	-	-	-	
Селско стопанство	растеж, %	-6.8	5.3	8.9	10.1	-0.6	-2.0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Индустрия	растеж, %	3.5	4.0	4.1	1.6	2.6	0.4	-	-	-	-	-	-	-	-	
Услуги	растеж, %	3.4	3.1	3.9	4.4	3.6	4.3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Корективи	растеж, %	7.5	7.2	1.5	0.0	4.7	5.7	-	-	-	-	-	-	-	-	
— Краткосрочна бизнес статистика²																
Промислено производство	растеж, %	2.9	2.7	3.4	1.6	1.6	1.2	0.8	0.8	0.5	2.1	2.4	1.7	-2.3	-	
Оборот в промишлеността	растеж, %	1.7	1.1	9.3	6.7	4.3	4.7	3.8	3.8	3.3	6.8	4.8	2.4	3.8	-	
Оборот в търговията на дребно	растеж, %	11.8	6.1	3.7	4.0	3.5	5.7	4.9	4.9	6.2	6.0	4.8	5.2	3.6	-	
Строителна продукция	растеж, %	11.2	-16.7	4.6	4.2	7.1	-0.5	4.8	4.8	-0.5	-5.0	3.2	-1.2	-6.1	-	
Общ бизнес климат	баланс	20.3	22.5	26.6	25.4	27.6	32.1	31.0	31.0	33.1	32.2	32.1	29.2	27.7	25.8	
Промисленост	баланс	22.9	23.5	26.9	25.7	28.3	30.4	28.9	28.9	30.3	31.8	29.6	27.7	27.6	25.2	
Търговия на дребно	баланс	27.6	33.6	37.9	39.5	41.5	43.3	44.1	44.1	42.5	43.3	44.0	40.0	40.1	37.6	
Строителство	баланс	15.2	17.9	24.6	22.2	21.9	33.3	29.0	29.0	37.1	33.7	35.3	31.5	25.7	28.3	
Услуги	баланс	12.7	13.8	16.7	13.8	17.8	23.2	24.1	24.1	25.0	20.5	21.8	19.0	17.3	12.8	
— Пазар на труда																
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	54.1	53.3	55.4	55.5	54.6	55.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Коеф. на заетост (15+)	%	49.1	49.3	51.9	52.3	51.5	52.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Заетост (СНС)	растеж, %	0.4	0.5	1.8	2.4	1.2	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Безработица (НРС)	%	9.1	7.6	6.2	5.6	5.7	5.5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Безработица (АЗ)	%	10.1	8.7	7.2	6.9	7.0	6.1	6.4	6.4	6.1	5.7	5.7	5.6	5.6	5.9	
Номинална работна заплата	растеж, %	6.8	8.0	11.8	11.4	7.1	8.2	8.0	8.0	7.2	9.0	7.8	8.6	6.7	-	
Реална работна заплата ³	растеж, %	8.0	9.5	10.5	9.5	5.4	5.7	6.2	6.2	4.8	5.8	4.1	4.7	3.0	-	
Производителност на труда (БВП на зает)	растеж, %	3.1	3.4	2.0	1.0	2.3	3.1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Реални разходи на единица труд (БВП)	растеж, %	0.2	0.1	4.8	7.1	0.5	-1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	
Номинални разходи на единица труд (БВП)	%	2.5	2.3	8.4	10.9	3.3	2.3	-	-	-	-	-	-	-	-	
— Инфлация																
Индекс на потребителските цени	растеж, %	-0.1	-0.8	2.1	2.7	2.0	2.2	2.0	2.0	2.6	3.2	3.5	3.5	3.6	3.7	
Хармонизиран индекс на потребителски цени	растеж, %	-1.1	-1.3	1.2	1.7	1.6	2.4	1.7	1.7	2.3	3.0	3.6	3.7	3.6	3.6	
Цени на производител на вътрешния пазар	растеж, %	-1.6	-2.9	4.2	5.5	4.9	4.8	3.8	3.8	4.8	5.7	3.4	3.1	3.1	-	
Цени на производител на международния пазар	растеж, %	-2.4	-3.5	6.0	4.6	0.6	5.7	1.6	1.6	7.1	8.3	6.8	5.0	4.5	-	
— Консолидиран бюджет (с натрупване)																
Приходи и помощи	млн. лв.	32 200	33 959	35 317	35 316	9 220	19 210	12 971	12 971	15 978	19 210	22 547	25 976	29 162	-	
Общо разходи	млн. лв.	34 685	32 491	34 471	34 471	8 628	17 497	11 652	11 652	14 557	17 496	20 533	23 588	26 498	-	
Вноски в бюджета на ЕС	млн. лв.	946	859	888	888	308	576	390	390	457	576	654	738	823	-	
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-2 485	1 468	846	846	592	1 713	1 319	1 319	1 422	1 714	2 015	2 388	2 665	-	
	% от БВП	-2.8	1.6	0.8	0.8	0.5	1.6	1.2	1.2	1.3	1.6	1.9	2.2	-	-	
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	23 300	27 424	25 531	25 531	24 429	24 250	24 389	24 389	24 344	24 250	24 242	24 219	-	-	
	% от БВП	26.3	29.1	25.9	25.3	22.6	22.4	22.6	22.6	22.5	22.4	22.4	22.4	-	-	
Фискален резерв	млн. лв.	7 873	12 883	10 289	10 289	10 149	10 831	10 749	10 749	10 413	10 831	10 803	10 860	-	-	
	% от БВП	8.9	13.7	10.4	10.2	9.4	10.0	9.9	9.9	9.6	10.0	10.0	10.0	-	-	

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2015	2016	2017	IV'17	I'18	II'18	III'18	04'18	05'18	06'18	07'18	08'18	09'18	10'18
— Финансов сектор															
Международни резерви	млн. евро	20 285	23 899	23 662	23 662	22 606	23 510	22 518	22 518	22 825	23 510	23 731	23 960	24 540	24 137
Покритие на паричната база	%	144.3	163.4	156.4	156.4	158.6	158.7	161.4	161.4	160.6	158.7	158.6	160.7	160.1	162.2
Покритие на вноса	месеци	8.5	10.0	8.7	8.7	8.2	8.4	8.1	8.1	8.2	8.4	8.3	8.4	-	-
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	267.5	315.7	304.6	304.6	287.0	301.1	288.1	288.1	298.4	301.1	298.2	295.6	-	-
Паричен агрегат М1	растеж, %	15.6	13.5	16.9	16.9	17.2	15.8	15.7	15.7	15.6	15.8	15.7	14.0	13.5	-
Паричен агрегат М3	растеж, %	8.8	7.6	7.7	7.7	8.4	10.0	8.2	8.2	8.8	10.0	10.4	9.6	9.2	-
Депозити	растеж, %	8.2	6.7	7.2	7.2	7.8	9.6	7.7	7.7	8.3	9.6	10.2	9.3	8.8	-
Кредит към частния сектор	растеж, %	-1.2	1.5	4.8	4.8	5.6	6.7	6.6	6.6	6.6	6.7	7.1	7.6	7.4	-
Кредит към нефинансовите предприятия	растеж, %	-1.7	0.3	1.7	1.7	2.5	3.8	3.1	3.1	3.1	3.8	3.4	4.2	4.0	-
Кредит за домакинствата	растеж, %	-1.3	2.0	6.0	6.0	6.3	9.2	9.1	9.1	8.9	9.2	10.0	10.2	9.7	-
Лихвен процент по кредити ⁴	%	7.0	5.8	4.3	4.3	4.6	4.7	4.6	4.6	4.9	4.7	4.9	4.4	4.6	-
Лихвен процент по депозити ⁵	%	1.3	0.8	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	-
ГПР ⁶ , потребителски кредити	%	11.5	11.0	10.2	10.8	10.0	10.3	10.7	10.7	10.0	10.2	10.9	11.1	10.9	-
ГПР ⁶ , жилищни кредити	%	6.4	5.5	4.4	4.2	4.1	3.9	3.9	3.9	3.8	4.0	3.9	4.0	3.8	-
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.79	1.86	1.63	1.63	1.59	1.68	1.62	1.62	1.67	1.68	1.67	1.68	1.69	1.73
	ср. пер.	1.76	1.77	1.74	1.66	1.59	1.64	1.59	1.59	1.66	1.67	1.67	1.69	1.68	1.70
— Брутен външен дълг															
Брутен външен дълг	% от БВП	74.0	71.1	64.6	64.6	60.2	60.5	60.1	60.1	60.1	60.5	60.9	61.1	-	-
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	22.6	22.1	23.4	23.4	23.8	23.3	23.5	23.5	23.0	23.3	23.6	24.0	-	-
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	37.8	36.2	38.1	38.1	38.0	38.4	37.8	37.8	38.3	38.4	37.9	37.7	-	-
— Платежен баланс⁷															
Текуща сметка	млн. евро	-15	1 244	3 368	-229	-130	116	-112	-112	-11	238	924	1 062	-	-
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	0.0	2.6	6.5	6.5	5.7	4.5	5.3	5.3	4.8	4.3	3.8	4.2	-	-
Търговски баланс	млн. евро	-2 622	-984	-766	-572	-804	-853	-261	-261	-286	-306	-228	-53	-	-
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-5.8	-2.0	-1.5	-1.5	-2.5	-3.8	-2.5	-2.5	-3.0	-3.6	-4.3	-4.3	-	-
Износ, f.o.b.	млн. евро	21 919	23 104	26 950	7 032	6 119	6 505	2 074	2 074	2 142	2 290	2 414	2 367	-	-
	растеж, %	4.2	5.4	16.6	11.7	-2.3	-2.0	3.9	3.9	-6.1	-3.0	0.9	4.4	-	-
Внос, f.o.b.	млн. евро	18 678	24 088	27 716	7 604	6 923	7 358	2 335	2 335	2 427	2 596	2 642	2 420	-	-
	растеж, %	-21.5	29.0	15.1	14.0	6.2	8.1	6.8	6.8	4.9	12.5	18.4	3.4	-	-
Капиталова сметка	млн. евро	1 422	1 071	530	191	2	193	66	66	35	92	63	135	-	-
Финансова сметка	млн. евро	-650	-266	2 260	876	1 445	-442	119	119	86	-648	531	441	-	-
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	-2 241	-266	-1 079	-557	53	-103	40	40	-30	-113	84	22	-	-
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	1 145	-75	1 291	752	404	-284	-255	-255	21	142	148	27	-	-
Други нетни инвестиции	млн. евро	-4 604	1 735	631	282	1 342	-388	239	239	-500	-128	874	622	-	-
Промяна в международните резерви на БНБ	млн. евро	3 730	3 467	-99	-869	-1 035	892	-101	-101	260	733	288	231	-	-

Забележка: Всички изменения на индикаторите, посочени в таблицата като растеж в %, са на база съответния период на предходната година.

За изчисление на съотношенията към БВП са използвани отчетни данни за БВП по текущи цени за 2015 г. - 88 575.2 млн. лв., за 2016 г. - 94 130.0 млн. лв. и за 2017 г. - 101 042.5 лв., както и прогнозни данни на МФ за 2018 г. - 108 141.0 млн. лв;

1. Растежи при съпоставими цени от 2010 г., неизгладени данни;
2. Неизгладени данни;
3. Дефлирани с ХИПЦ;
4. Лихвен процент по новоотпуснати кредити за домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопотеглен по вид, валута и срочност;
5. Лихвен процент по новопривлечени срочни депозити на домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопотеглен по вид, валута и срочност;
6. Годишен процент на разходите по новоотпуснати кредити за домакинства по оригинален матуритет, претеглен по валута и срочност;
7. Аналитично представяне, в съответствие с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция.

В текущия Месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 16 ноември 2018 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позволение на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

ISSN 2367-5012

© Министерство на финансите, 2018 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102
<http://www.minfin.bg/bg/page/870>
e-mail: secretary.evp@minfin.bg